

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4901,II-edycja-Nagrody-Honorowej-Swiadek-Historii-Bialystok-11-czerwca-2010.html>

03.04.2026, 00:57

II edycja Nagrody Honorowej „Świadek Historii” - Białystok, 11 czerwca 2010

11.06.2010

Dziesięć osób otrzymało w piątek 11 czerwca 2010 r. z rąk p.o. Prezesa IPN dr. Franciszka Gryciuka Nagrody Honorowe „Świadek Historii”.

Nagroda Honorowa „Świadek Historii” została ustanowiona w marcu 2009 r. zarządzeniem Prezesa IPN i jest corocznie przyznawana osobom szczególnie zasłużonym dla upamiętnienia historii Narodu Polskiego w poszczególnych regionach Państwa Polskiego oraz wspierającym pion edukacyjny IPN w realizacji ustawowej działalności. Nagrodę przyznaje Kapituła pod przewodnictwem Prezesa Instytutu. Zwracając się do nagrodzonych Prezes Franciszek Gryciuk przypomniał, że nagroda honorowa „Świadek historii” została zainicjowana w oddziale IPN w Białymstoku jako lokalny odpowiednik nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” dla uhonorowania osób działających w środowiskach lokalnych, które mogły zostać niezauważone na szczeblu ogólnopolskim, a odgrywają ogromną rolę w swoich społecznościach, bo szerzą wiedzę o zapomnianych, często świadomie zapominanych czy wręcz fałszowanych faktach czy osobach. Prezes podziękował wszystkim, którzy wspierają IPN w jego misji, którą - jak stwierdził - jest „przywracanie pamięci o idei niezależnego i niepodległego państwa polskiego i prawdziwej historii, tej, która odcisnęła się swoim piętnem zarówno na dziejach całego narodu, jak i w społeczności lokalnych”.

Laureatami II edycji Nagrody zostali:

- Tadeusz Antoni Chwiedź - Sybirak, prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków, organizator corocznego, wielotysięcznego Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku;
- Henryk Dzierżanowski - żołnierz AK i Zrzeszenia WiN, wieloletni działacz Światowego Związku Żołnierzy AK, inicjator budowy pomnika poświęconego pomordowanym żołnierzom AK w Krypnie oraz pomnika ofiar II wojny światowej w Mońkach, inicjator wmurowania tablicy poświęconej komendantowi placówki AK w Trzciannem, zamordowanemu przez UB, oraz utworzenia Izby Pamięci w LO w Mońkach;
- Bronisław Karwowski - żołnierz AK oraz NZW, represjonowany przez UB, przewodniczący Obwodu ŚZŻAK w Dąbrowie Białostockiej, inicjator odsłonięcia kilkunastu tablic upamiętniających walkę o wolność, inicjator budowy pomnika AK w Dąbrowie oraz dwóch pomników Marszałka Józefa Piłsudskiego, inicjator nadania imienia Armii Krajowej Gimnazjum w Dąbrowie, aktywnie działa na rzecz lokalnej społeczności, uczestniczy w inicjatywach organizowanych przez białostocki oddział IPN;
- Jerzy Klimko - żołnierz ZWZ-AK, po wojnie internowany w Ostaszku, wieloletni nauczyciel w suwalskich szkołach, od 1989 r. prezes suwalskiego Obwodu ŚZŻAK, w latach 1954-2002 przewodnik turystyczny, propagator wiedzy o Obławie Augustowskiej, od lat współpracujący z białostockim Oddziałem IPN, wielokrotnie biorący udział w inicjatywach organizowanych przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej;
- Jadwiga Krach-Kaczmarczyk - współorganizatorka i prezes białostockiego Koła Byłych Żołnierzy 42. Pułku Piechoty im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Ich Rodzin. Inicjatorka odbudowy

pomnika Żołnierzy 42. PP poległych w wojnie 1920 r., nadania imienia Pułku Publicznemu Gimnazjum nr 2 w Białymstoku, organizatorka corocznych wycieczek uczniów tegoż gimnazjum szlakiem bojowym pułku;

- Eugenia Kula - od 25 lat kieruje Kołem Żołnierzy 10 Pułku Ułanów Litewskich i ich Rodzin w Białymstoku, inicjatorka wmurowania pamiątkowej tablicy na ścianie dawnych koszar pułku oraz w miejscu ostatniej walki ułanów litewskich w kampanii wrześniowej 1939 r., doprowadziła do nadania imienia pułku szkole Podstawowej w Pietkowie, gdzie jednostka formowała się, oraz do nazwania imieniem pułku ronda przy bramie dawnych koszar w Białymstoku, inicjatorka budowy pułkowego pomnika;
- J. E. Arcybiskup Edward Ozorowski - Od początku swej posługi biskupiej czynnie wspomagał białostocką „Solidarność”. W kazaniach z lat 80. krytykował władze komunistyczne, wzywał wiernych do rozważnej walki o swoje prawa. Obecnie jako Arcybiskup Białostocki obejmuje swoim patronatem honorowym wiele istotnych inicjatyw białostockiego oddziału IPN. Przy okazji obchodów rocznic patriotycznych osobiście celebrowa msze święte, wygłasza homilie mające nie tylko najwyższy wymiar religijny, ale i patriotyczny. Autor licznych publikacji o charakterze religijno-historycznym.
- Krzysztof Pawłowski - dyrektor Zespołu Szkół w Kuźnicy Białostockiej, inicjator budowy pomnika w Kowalach, poświęconego wszystkim, którzy zginęli na tzw. granicy jałtańskiej w pierwszych latach po jej wytyczeniu, a także pomnika ofiar okupacji sowieckiej i niemieckiej w Kuźnicy, organizator i realizator projektu „Straty osobowe w czasie II wojny światowej w gminie Kuźnica”, gromadzi dokumenty, relacje od uczestników wydarzeń historycznych z terenu gminy, organizuje uroczystości patriotyczne, aktywnie uczestniczy w budowaniu pamięci lokalnej;
- Eugeniusz Simson - działacz i honorowy prezes Związku Sybiraków w Augustowie. Jako wójt gminy Augustów w latach 1990-2002 doprowadził do nadania imion patriotycznych wszystkim szkołom na terenie gminy, inicjator wmurowania kilkunastu tablic upamiętniających wywózki Polaków w głąb Związku Sowieckiego, współinicjator budowy pomnika poświęconego Sybirakom oraz pomnika Marszałka Piłsudskiego w Augustowie;
- Ks. prałat Stanisław Wysocki - propagator wiedzy i pamięci o Obławie Augustowskiej, w której stracił ojca i dwie siostry, współorganizator budowy symbolicznego grobu ofiar Obławy w Gibach, inicjator budowy pomników w Ełku, Augustowie, prezes Związku Pamięci ofiar Obławy Augustowskiej, autor książki „Przez Krzyż do Niepodległej szli...”, odznaczony m.in. złotym medalem „Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej”.

Laureatami I edycji nagrody zostali:

- Ks. dr Eugeniusz Beszta-Borowski - badacz dziejów i autor opracowań dotyczących martyrologii księży Diecezji Pińskiej zamordowanych w okresie okupacji sowieckiej i niemieckiej. Organizator Archiwum i Muzeum Diecezji Drohiczyńskiej. Autor rozpraw o zakonach drohiczyńskich i siematyckich.

- Barbara Elżbieta Mioduszevska - zmarła w 2000 r. dokumentalistka wspomnień mieszkańców Drohiczyna z okresu okupacji sowieckiej i niemieckiej. Wieloletnia nauczycielka historii drohiczyńskiej młodzieży, animatorka kultury kresowej, opiekunka pamięci o regionalnych twórcach kultury.

- Józef Mozolewski - przewodniczący Zarządu Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność” czynnie wspierający działalność naukowo-badawczą, wystawienniczą, a zwłaszcza wydawniczą Oddziału IPN w Białymstoku w zakresie historii związku zawodowego „Solidarność” oraz opozycji lat

osiemdziesiątych. Aktywnie uczestniczy w organizacji przedsięwzięć białostockiego oddziału IPN.

- Ks. prof. Tadeusz Krahel - wybitny znawca i badacz bohaterstwa i męczeństwa duchownych Kościoła katolickiego na Kresach Wschodnich w okresie II wojny światowej i w czasach reżimu komunistycznego. Autor licznych opracowań dotyczących dziejów Archidiecezji Wileńskiej.

- Henryk Rembiszewski - od 1943 r. żołnierz Okręgu Białostok Armii Krajowej. W latach 1972-1989 nauczyciel historii w I LO im. Adama Mickiewicza w Białymstoku. Od 1989 r. członek i aktywny działacz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Białostok. Współautor syntezy dziejów białostockiego Okręgu AK. Propagator wiedzy o Polskim Państwie Podziemnym wśród młodzieży.

- Krystyna Zawadzka - współzałożycielka i prezes Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Białymstoku. Redaktor opracowań dotyczących ofiar mordu katyńskiego z terenu Podlasia.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3